

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000058

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-01-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хатту Вікторія Віталіївна

2. Viktoriia V. Khattu

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0619-9474

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 51167 Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії в Українській медичній стоматологічній академії за спеціальністю 221 - Стоматологія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Стоматологія

Місце роботи здобувача: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11718

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76, 76.29, 76.29.55

Тема дисертації:

1. Інтра- та постопераційна профілактика ускладнень при заміщенні кісткових дефектів на тлі запальних захворювань щелепно-лицевої локалізації

2. Intra- and postoperative prevention of complications during the replacement of bone defects against the background of inflammatory diseases of the maxillofacial localization

Реферат:

1. Хатту В.В. Інтра- та постопераційна профілактика ускладнень при заміщенні кісткових дефектів на тлі запальних захворювань щелепно-лицевої локалізації. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Обґрунтування вибору теми дослідження. Аналізуючи наукові дослідження, можна констатувати, що більшість сучасних автогенних, алогенних, ксеногенних, алопластичних та композиційних матеріалів, крім безумовних переваг, мають певні недоліки. Зокрема, описані випадки їх недостатньої ефективності у профілактиці післяопераційних гнійних ускладнень, особливо в умовах активного запального процесу. Винятковий інтерес викликає використання кріоконсервованої плаценти у комплексних схемах реабілітації пацієнтів із постекстракційними кістковими дефектами. Біологічна дія плацентарного матеріалу обумовлена значним вмістом ростових факторів, а також вираженими протизапальними, антибактеріальними та детоксикаційними властивостями, що забезпечують стимуляцію репаративних процесів у кістковій тканині.

Окрім того, перспективним напрямом оптимізації репаративного остеогенезу є використання біофлавоноїду кверцетину. Його терапевтичні властивості доведені у численних клінічних дослідженнях при різноманітних захворюваннях, включаючи стоматологічні патології, завдяки його антиоксидантному, протизапальному та мембраностабілізуючому ефектам. Наукова новизна роботи. Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в розробці, науковому біохімічному, мікробіологічному обґрунтуванні та клінічному доведенні ефективності новітнього комбінованого підходу до профілактики запальних ускладнень та стимуляції репаративних процесів при видаленні зубів на тлі інфекційного процесу, що базується на комбінованому місцевому застосуванні екстракту кріоконсервованої плаценти та кверцетину. Уточнено епідеміологічні дані щодо поширеності запальних ускладнень на основі ретро- та проспективного аналізів, які підтвердили високий рівень запальних ускладнень, зокрема альвеоліту (13,7-15,1%), при видаленні зубів на тлі запального процесу, що аргументує необхідність пошуку та впровадження нових ефективних методів профілактики. Вперше на основі комплексного клініко-статистичного аналізу за сімома ключовими показниками (гіперемія, набряк, щільність тканин, стан рани, епітелізація, контрактура, больовий синдром) доведено, що запропонований доповнений протокол достовірно ($p < 0,05$) прискорює репаративні процеси, ефективно зменшує інтенсивність запальної реакції та больового синдрому, запобігаючи розвитку післяопераційних ускладнень. У порівняльному аспекті встановлено, що в 2-й клінічній групі на 7-10-у добу післяопераційного періоду спостерігається статистично значуще зниження показника гіперемії слизової оболонки до $0,50 \pm 0,12$ бала, набряку м'яких тканин до $0,17 \pm 0,07$ бала, а показник щільності тканин зменшується до $0,23 \pm 0,07$ бала ($p < 0,05$ порівняно з контрольною групою). Доведено високу позитивну кореляційну залежність ($p < 0,05$) між застосуванням комбінації кріоконсервованої плаценти з кверцетином та швидкістю і якістю загоєння постекстракційної рани на тлі запального процесу. Науково обґрунтовано біохімічні механізми остеоіндуктивної дії запропонованої комбінації препаратів. Доведено, що її застосування оптимізує двофазний перебіг репаративного остеогенезу, сприяючи достовірно ($p < 0,05$) вищому рівню маркера остеогенезу остеокальцину (в середньому на 19,1% вище групи контролю) та пригніченню маркера резорбції ММП-8 (у середньому на 20,7% нижче групи контролю) у ключові фази загоєння. Отримало подальший розвиток уявлення про динаміку біохімічних маркерів у ротовій рідині як індикаторі локальних репаративних процесів. Встановлено, що зміни концентрацій остеокальцину та ММП-8 у ротовій рідині відбуваються раніше та є більш вираженими (зростання ММП-8 більше ніж удвічі на 10-у добу) порівняно з показниками у сироватці крові, що доводить їх високу діагностичну цінність. Доповнено дані щодо динаміки мінерального обміну та колагенлізу: встановлено тимчасове, але достовірне ($p < 0,05$) локальне зростання іонізованого кальцію в ротовій рідині (на 9,6-33,3%) та системне підвищення гідроксипроліну в сечі (на 35,5-57,8%) у ранній фазі резорбції. Доведено, що застосування кріоконсервованої плаценти в комбінації з кверцетином сприяє швидшій нормалізації цих показників. Ідентифіковано специфічний мікробний пейзаж інфікованої постекстракційної рани з домінуванням грампозитивних бактерій (64,4%), зокрема *Staphylococcus aureus* (24,4%), та грамнегативних *Sphingomonas* spp. (18,9%). Доведено виражений санаційний ефект запропонованої комбінації: встановлено, що її застосування достовірно ($p < 0,0001$) прискорює ерадикацію патогенів, призводячи до зниження мікробного навантаження у 14 разів та повної санації рани вже на 10-у добу, що в середньому на 3,75 доби швидше, ніж при застосуванні стандартного протоколу лікування.

2. Khattu V.V. Intra- and postoperative prevention of complications during the replacement of bone defects against the background of inflammatory diseases of the maxillofacial localization. Qualification scientific work on the rights of the manuscript. Justification of the choice of the research topic. Analyzing scientific research, it can be ascertained that most modern autogenous, allogeneic, xenogenic, alloplastic and composite materials, in addition to their undeniable advantages, have certain disadvantages. In particular, cases of their insufficient effectiveness in the prevention of postoperative purulent complications, especially in conditions of active inflammatory process, have been described. The use of cryopreserved placenta in complex rehabilitation schemes for patients with post-extraction bone defects is of exceptional interest. The biological effect of placental material is due to the significant content of growth factors, as well as pronounced anti-inflammatory, antibacterial and

detoxification properties, which provide stimulation of reparative processes in bone tissue. In addition, a promising direction for optimization of reparative osteogenesis is the use of the bioflavonoid quercetin. Its therapeutic properties have been proven in numerous clinical studies in various diseases, including dental pathologies, due to its antioxidant, anti-inflammatory and membrane-stabilizing effects. Scientific novelty of the work. The scientific novelty of the dissertation consists in the development, scientific biochemical, microbiological substantiation and clinical proof of the effectiveness of a new combined approach to the prevention of inflammatory complications and stimulation of reparative processes during tooth extraction against the background of an infectious process, based on the combined local application of cryopreserved placenta extract and quercetin. Epidemiological data on the prevalence of inflammatory complications were clarified based on retro- and prospective analyses, which confirmed the high level of inflammatory complications, in particular alveolitis (13.7-15.1%), during tooth extraction against the background of an inflammatory process, which argues for the need to search for and implement new effective methods of prevention. For the first time, based on a comprehensive clinical and statistical analysis of seven key indicators (hyperemia, edema, tissue density, wound condition, epithelialization, contracture, pain syndrome), it has been proven that the proposed supplemented protocol significantly ($p < 0.05$) accelerates reparative processes, effectively reduces the intensity of the inflammatory reaction and pain syndrome, preventing the development of postoperative complications. In the comparative aspect, it was noted that in the 2nd clinical group on the 7th-10th day of the postoperative period, a statistically significant decrease in the mucosal hyperemia index to 0.50 ± 0.12 points, soft tissue edema to 0.17 ± 0.07 points, and the tissue density index decreases to 0.23 ± 0.07 points ($p < 0.05$ compared to the control group). A high positive correlation ($p < 0.05$) has been proven between the use of a combination of cryopreserved placenta with quercetin and the speed and quality of healing of the post-extraction wound against the background of the inflammatory process. The biochemical mechanisms of the osteoinductive action of the proposed combination of drugs have been scientifically substantiated. It has been proven that its use optimizes the two-phase course of reparative osteogenesis, contributing to a significantly ($p < 0.05$) higher level of the osteogenesis marker osteocalcin (on average 19.1% higher than the control group) and suppression of the resorption marker MMP-8 (on average 20.7% lower than the control group) in the key phases of wound healing. The idea of the dynamics of biochemical markers in oral fluid as an indicator of local reparative processes has been further developed. It has been established that changes in the concentrations of osteocalcin and MMP-8 in oral fluid occur earlier and are more pronounced (MMP-8 increases more than twice on the 10th day) compared to indicators in blood serum, which proves their high diagnostic value. Data on the dynamics of mineral metabolism and collagenolysis were supplemented: a temporary but significant ($p < 0.05$) local increase in ionized calcium in the oral fluid (by 9.6-33.3%) and a systemic increase in hydroxyproline in the urine (by 35.5-57.8%) were found in the early phase of resorption. It was proven that the use of cryopreserved placenta in combination with quercetin contributes to a faster normalization of these indicators.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Khattou V. V. Characteristics of bone defect replacement methods and controlled bone regeneration: a comparative study. Bulletin of problems biology and medicine, 2023, №1 (168), 73-79.
- Хатту В., Бойко І., Гаврильєв В., Буханченко О., Локес К. (2023). ІНТЕНСИВНІСТЬ КАТАБОЛІЗМУ КОЛАГЕНУ ЗА УМОВ ФОРМУВАННЯ ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНОГО ДЕФЕКТУ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ НИЖНЬОЇ

ЩЕЛЕПИ. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії, 23(4), 203-206. <https://doi.org/10.31718/2077-1096.23.4.203>

- Khattou V. V., Ivanytska O. S., Havryliiev V. M., Buhanchenko O. P., Boyko I. V., Lokes K. P., Avetikov D. S. Dynamics of bone formation and osteoresorption markers in patients with postoperative mandibular bone defects. World of Medicine and Biology. – 2023. – № 4 (86). – С. 167-170.
- Хатту В. (2024). Кісткоутворення та остеорезорбція у пацієнтів із післяопераційними дефектами кісткової тканини нижньої щелепи на тлі запальних процесів. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії, 24(2), 96-98. <https://doi.org/10.31718/2077-1096.24.2.96>
- Khattou, V., Lokes, K., Havryliiev, V., Yatsenko, P., Boyko, I., Tsybulniak, A., & Avetikov, D. (2025). DYNAMICS OF CLINICAL INDICATORS OF POST-EXTRACTION WOUND HEALING UNDER THE CONDITIONS OF LOCAL USE OF CRYOPRESERVED PLACENTA. Ukrainian Dental Almanac, (2), 32-35. <https://doi.org/10.31718/2409-0255.2.2025.06>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U000093

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Аветіков Давид Соломонович
2. Davyd S. Avetikov

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7055-3589

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Копчак Андрій Володимирович

2. Andrii V. Korchak

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3272-4658

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузняк Наталія Богданівна

2. Nataliia B. Kuzniak

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4020-7597

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лохматова Наталія Михайлівна

2. Nataliia M. Lokhmatova

Кваліфікація: к. мед. н., доцент, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7800-0516

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Резвіна Катерина Юріївна

2. Kateryna Y. Rezvina

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1407-5225

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ткаченко Павло Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ткаченко Павло Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Прихідько Олена Олексіївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна